

ترتیب ۶/۶ درصد کاهش و ۱/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین، در بخش‌های حمل و نقل دریایی و هوایی در مجموع ۴۱/۳ میلیون نفر مسافر و ۱۳۹/۸ میلیون تن کالا جابه‌جا شد که نسبت به سال قبل به ترتیب ۱۴/۳ و ۰/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد.

جدول ۷-۱- عملکرد ناوگان حمل و نقل کشور در سال ۱۳۹۲

کالا	مسافر		کالا	
	تعداد (میلیون نفر) سهم (درصد)	مقدار (میلیون تن) سهم (درصد)	تعداد (میلیون نفر) سهم (درصد)	مقدار (میلیون تن) سهم (درصد)
جاده‌ای	۸۱۷/۰	۹۲/۴	۶۲۱/۰	۷۸/۳
ریلی	۲۵/۵	۲/۹	۳۲/۷	۴/۱
دریایی	۱۵/۶	۱/۸	۱۳۹/۷	۱۷/۶
هوایی	۲۵/۷	۲/۹	۰/۰۶	*
کل	۸۸۳/۸	۱۰۰/۰	۷۹۳/۴	۱۰۰/۰

ماخذ: سالنامه آماری سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، سالنامه آماری راه‌آهن ج.ا.ا، سازمان بنادر و دریانوردی و سازمان هواپیمایی کشوری

۷-۱- سرمایه‌گذاری دولت

براساس قانون بودجه، مبلغ ۵۰/۷ هزار میلیارد ریال در قالب اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی در بخش حمل و نقل (جاده‌ای، هوایی، دریایی و ریلی) برای سال ۱۳۹۲ در نظر گرفته شد که در مقایسه با رقم مصوب سال قبل ۲۲/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد. طبق آمار خزانه‌داری کل، مبلغ ۳۵/۸ هزار میلیارد ریال (۷۰/۶ درصد رقم مصوب) به فصل مزبور پرداخت شد. اعتبارات مذکور نسبت به سال قبل ۱۱۰/۶ درصد افزایش داشت.

بخش حمل و نقل از اجزای مهم و زیربنایی هر اقتصاد است و تاثیر بسزایی بر فرآیند رشد اقتصادی دارد. زیرساخت‌های این بخش از یک سو به عنوان شریان‌های اصلی ارتباط بخش‌های اقتصادی با یکدیگر و همچنین حلقه واسط ارتباط بازارها در جابه‌جایی کالا و خدمت مطرح بوده و از سوی دیگر با کارکرد و ماهیت تسهیل جابه‌جایی مسافر ایفای نقش می‌نمایند.

در ایران، اهمیت این بخش به واسطه هم‌جواری کشور با آسیای میانه و کشورهای عراق، افغانستان و پاکستان و نیاز این مناطق به استفاده از قلمرو ایران برای توسعه تجارت و ترانزیت، دوچندان بوده و بر همین اساس، در حال حاضر روزآمدی و توسعه بهنگام این بخش با تحولات اقتصادی منطقه به عنوان یک ضرورت و نیاز راهبردی مطرح می‌باشد.

براساس آمار حساب‌های ملی، ارزش افزوده گروه حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات در سال ۱۳۹۲ به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۳ از ۱/۹ درصد رشد نسبت به سال قبل برخوردار بود؛ به‌گونه‌ای که سهم این گروه از تولید ناخالص داخلی در سال مزبور به ۸/۵ درصد رسید.

بررسی عملکرد حمل و نقل برحسب جابه‌جایی مسافر و حمل کالا در سال ۱۳۹۲ نشان می‌دهد در بخش حمل و نقل زمینی (ریلی و جاده‌ای)، در مجموع ۸۴۲/۵ میلیون نفر مسافر و ۶۵۳/۷ میلیون تن کالا جابه‌جا شد که در مقایسه با سال قبل به

جدول ۷-۲- اعتبارات تملک دارایی‌های

سرمايه‌ای - ملی فصل حمل و نقل

(میلیارد ریال)

درصد تغییر	سال		
	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰
فصل حمل و نقل	۱۱۰/۶	-۵۰/۹	۳۵۷۸۷/۲
			۱۶۹۹۶/۳
			۳۴۶۱۴/۱

ماخذ: خزانه‌داری کل، وزارت امور اقتصادی و دارایی

براساس آمار مذکور، برنامه‌های حمل و نقل جاده‌ای و حمل و نقل راه‌آهن به ترتیب با ۶۳/۹ و ۳۳/۵ درصد بیشترین سهم از اعتبارات پرداختی به این فصل را به خود اختصاص دادند. همچنین، عملکرد برنامه‌های مزبور در این سال به ترتیب ۱۲۸/۸ و ۸۵/۵ درصد افزایش داشت.

۷-۲- حمل و نقل کالا و مسافر

۷-۲-۱- حمل و نقل جاده‌ای

در سال ۱۳۹۲، سهم بخش حمل و نقل جاده‌ای از کل مسافر جابه‌جا شده و کالای حمل شده در کشور به ترتیب ۹۲/۴ و ۷۸/۳ درصد بود. بررسی آمار عملکرد بخش حمل و نقل جاده‌ای نشان می‌دهد که در مجموع ۶۲۱ میلیون تن کالا (اعم از کالای دارای بارنامه و بدون بارنامه) در سال مورد بررسی توسط این ناوگان حمل شد که نسبت به سال قبل ۱/۶ درصد افزایش داشت. همچنین، حدود ۱۱/۶ میلیون تن کالا از طریق جاده‌های کشور ترانزیت شد که در مقایسه با عملکرد سال قبل ۷/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد.

جدول ۷-۳- عملکرد حمل و نقل جاده‌ای کشور

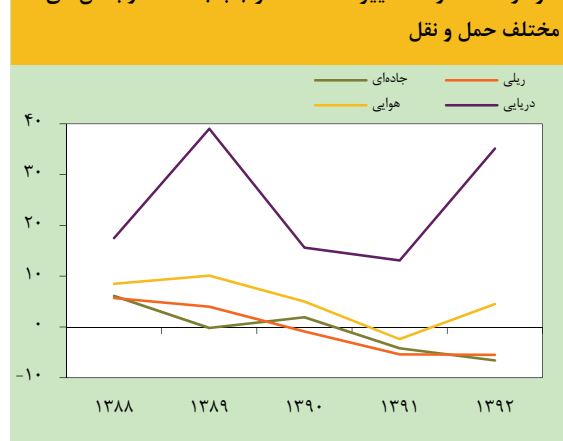
درصد تغییر (۱)	سال		
	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰
حمل کالا (میلیون تن)	۱/۶	۵/۳	۶۱۱
ترانزیت کالا (میلیون تن)	۷/۸	۱۶/۳	۱۰/۸
جابه‌جایی مسافر			
کل جابه‌جایی مسافر (میلیون نفر)	-۶/۶	-۴/۲	۸۱۷
جابه‌جایی از طریق ناوگان عمومی (میلیون نفر)	-۶/۷	-۴/۱	۴۱۶
سهم حمل و نقل عمومی از جابه‌جایی مسافر (درصد)	-۰/۱	*	۴۷/۵

ماخذ: سالنامه آماری سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

۱- تغییرات سهم حمل و نقل عمومی از جابه‌جایی مسافر به واحد درصد می‌باشد.

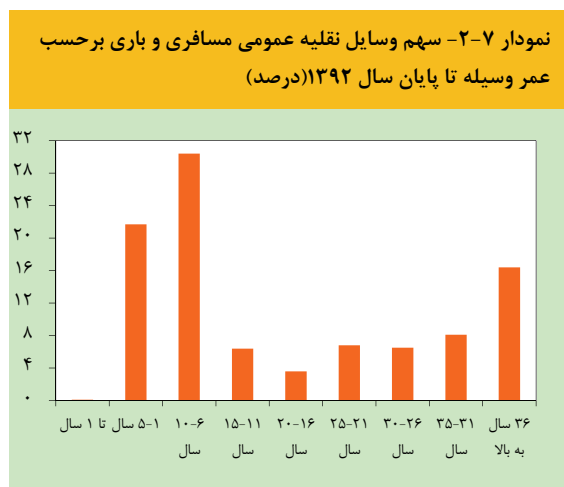
که از این تعداد ۳۸۸ میلیون نفر مربوط به ناوگان حمل و نقل عمومی بود.

نمودار ۷-۱- درصد تغییر تعداد مسافر جابه‌جا شده در بخش‌های مختلف حمل و نقل

در سال مورد گزارش، تعداد مسافر جابه‌جا شده از طریق ناوگان عمومی حمل و نقل جاده‌ای (دارای صورت وضعیت سفر) به ۲۱۱ میلیون نفر رسید. عملکرد مزبور نسبت به سال قبل ۶/۶ درصد کاهش نشان می‌دهد. بر این اساس، تعداد نفر-کیلومتر مسافر جابه‌جا شده (با صورت وضعیت) در سطح کشور ۵۶/۴ میلیارد نفر-کیلومتر بود که نسبت به سال قبل ۲/۷ درصد کاهش نشان می‌دهد. همچنین در سال مزبور، متوسط مسافر جابه‌جا شده و مسافت طی شده در هر سفر مسافری با صورت وضعیت به ترتیب ۱۱/۹ نفر و ۱۹۸ کیلومتر بود. در سال مورد گزارش، تعداد کل مسافر جابه‌جا شده در کشور توسط ناوگان حمل و نقل جاده‌ای ۸۱۷ میلیون نفر برآورد شد

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۲

در سال ۱۳۹۲، ۱۸/۰ هزار نفر در سطح کشور بر اثر تصادفات رانندگی جان خود را از دست دادند. این رقم نسبت به سال قبل ۵/۷ درصد کاهش نشان می‌دهد. براساس آمار مذکور، تعداد جان‌باختگان ناشی از تصادفات جاده‌ای بیرون‌شهری در سال مورد بررسی، ۱۱/۶ هزار نفر می‌باشد که نسبت به سال قبل ۲/۱ درصد کاهش نشان می‌دهد. بر این اساس، در تصادفات رانندگی، استان فارس با ۸/۶ درصد و استان‌های تهران و خراسان رضوی به ترتیب با ۸/۰ و ۷/۶ درصد بالاترین و استان‌های ایلام و کهگیلویه و بویراحمد به ترتیب با ۰/۷ و ۰/۹ درصد پایین‌ترین سهم از جان‌باختگان کشور را در مقایسه با سایر استان‌ها داشتند.

طول راه‌های تحت حوزه استحفاظی وزارت راه و شهرسازی (بجز راه‌های روستایی) در کشور تا پایان سال ۱۳۹۲ به ۸۵/۶ هزار کیلومتر رسید که ۲/۶ درصد آن آزادراه، ۱۶/۵ درصد بزرگراه، ۲۵/۳ درصد انواع راه‌های اصلی و ۵۴/۳ درصد راه‌های فرعی بود.

بررسی کیفیت ناوگان حمل و نقل عمومی جاده‌ای کشور تا پایان سال ۱۳۹۲ نشان می‌دهد که ۳۸/۴ درصد از ناوگان باری، ۲۴/۹ درصد از اتوبوس‌ها و ۷۳/۷ درصد از مینی‌بوس‌ها بیش از ۲۰ سال عمر دارند. ترکیب ناوگان عمومی جاده‌ای نشان می‌دهد که ۸۲/۶ درصد از مالکیت این ناوگان در بخش باربری و ۹۱/۱ درصد در بخش مسافری به صورت ملکی راننده می‌باشد و تنها ۳/۴ درصد مالکیت در بخش باربری و ۲/۷ درصد در بخش مسافری به صورت شرکتی اداره می‌شود.

جدول ۷-۴- ترکیب ناوگان عمومی باری و مسافری

برحسب نوع مالکیت تا پایان سال ۱۳۹۲ (درصد)

نوع مالکیت	باری	مسافری
ملکی شرکتی - موسسه	۳/۴	۲/۷
ملکی راننده	۸۲/۶	۹۱/۱
ملکی شرکاتی	۵/۷	۲/۰
ملکی شخص دیگر	۸/۳	۴/۱
جمع کل	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: سالنامه آماری سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

جدول ۷-۵- تعداد متوفیات ناشی از تصادفات رانندگی

(نفر)

درصد تغییر	سال		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
	۱۳۹۱	۱۳۹۲			
-۶/۳	-۸/۲	۵۰۶۴	۵۴۰۴	۵۸۸۸	درون شهری
-۲/۱	-۳/۴	۱۱۵۶۸	۱۱۸۱۱	۱۲۲۳۲	بیرون شهری (جاده‌ای)
-۲۶/۵	-۲/۲	۱۲۹۶	۱۷۶۴	۱۸۰۳	جاده‌های روستایی
-۳۷/۳	-۲۴/۱	۶۹	۱۱۰	۱۴۵	نامعلوم
-۵/۷	-۴/۹	۱۷۹۹۷	۱۹۰۸۹	۲۰۰۶۸	جمع کل

ماخذ: سالنامه آماری سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

۷-۲-۲- حمل و نقل ریلی

نشان می‌دهد. بر این اساس، سهم راه‌آهن از کل مسافر جابه‌جا شده در سال ۱۳۹۲، ۲/۹ درصد بود.

در سال ۱۳۹۲، ۲۵/۵ میلیون نفر مسافر از طریق ناوگان ریلی جابه‌جا شدند که نسبت به سال قبل ۵/۵ درصد کاهش

فصل ۷ حمل و نقل

بررسی وضعیت ناوگان حمل و نقل ریلی کشور نشان می‌دهد که تعداد لوکوموتیو در اختیار در پایان سال ۱۳۹۲ به ۸۲۱ دستگاه رسید که نسبت به سال قبل ۵/۵ درصد رشد داشته است. در این سال نسبت تعداد لوکوموتیو در سرویس به کل لوکوموتیوها (ضریب بهره‌برداری) معادل ۵۵/۹ درصد بود که نشان‌دهنده ۰/۳ واحد درصد افزایش نسبت به سال قبل است.

در سال ۱۳۹۲، به ترتیب ۱۲۱/۸ و ۱۱۲/۸ کیلومتر از خطوط ریلی، بهسازی و بازسازی گردید.

همچنین در سال مورد بررسی، ۳۲/۷ میلیون تن کالا از طریق راه‌آهن حمل شد که در مقایسه با سال قبل ۴/۶ درصد کاهش نشان می‌دهد. سهم بخش ریلی از کل بار حمل شده در کشور در سال مذکور معادل ۴/۱ درصد بود. همچنین، در این سال حدود ۰/۵ میلیون تن کالا (شامل کالاهای نفتی و غیر نفتی) توسط خطوط ریلی ترانزیت شد که در مقایسه با سال قبل ۴۱/۵ درصد کاهش داشت.

جدول ۷-۶- عملکرد حمل و نقل ریلی

درصد تغییر		سال		
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰
-۵/۵	-۵/۴	۲۵/۵	۲۷/۰	۲۸/۶
-۴/۶	۳/۵	۳۲/۷	۳۴/۳	۳۳/۱
-۴۱/۵	-۵/۲	۵۳۰/۰	۹۰۶/۰	۹۵۶/۰

ماخذ: سالنامه آماری راه‌آهن ج.ا.ا. سال‌های مختلف

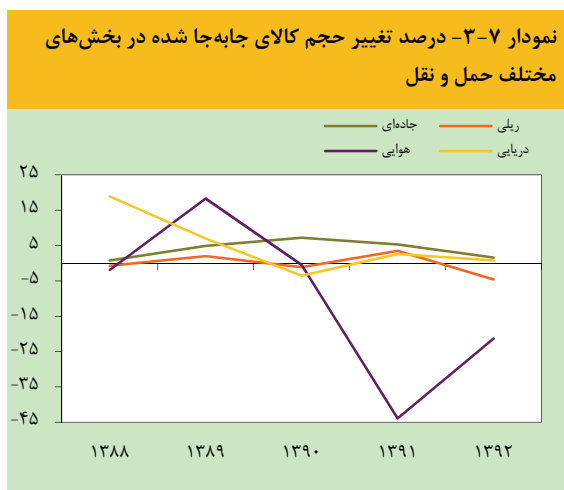
کشور حمل شد که در مقایسه با سال قبل ۲۱/۳ درصد کاهش نشان می‌دهد.

۷-۲-۳- حمل و نقل هوایی

در سال ۱۳۹۲، تعداد مسافر جابه‌جا شده از طریق فرودگاه‌های کشور ۲۵/۷ میلیون نفر بود که در مقایسه با سال قبل ۴/۵ درصد افزایش داشت. بر این اساس، سهم حمل و نقل هوایی از کل مسافر جابه‌جا شده معادل ۲/۹ درصد بود. در سال ۱۳۹۲، سهم بخش غیر دولتی در پروازهای داخلی و بین‌المللی به ترتیب ۸۲/۴ و ۶۸/۷ درصد بود.

در سال مورد گزارش، تعداد ناوگان ملکی مسافری با رشد ۵۳/۵ درصدی نسبت به سال قبل به ۲۲۱ فروند رسید.

در این سال ۶۳/۰ هزار تن کالا توسط ناوگان حمل و نقل هوایی در داخل کشور یا به مقصد خارج از

جدول ۷-۷- عملکرد حمل و نقل هوایی

درصد تغییر		سال		
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰
۴/۵	-۲/۴	۲۵/۷	۲۴/۶	۲۵/۲
۰/۰	۰/۶	۱۶/۶	۱۶/۶	۱۶/۵
۱۳/۸	-۸/۰	۹/۱	۸/۰	۸/۷
-۲۱/۳	-۴۳/۹	۶۳/۰	۸۰/۰	۱۴۲/۵
۸/۵	۳/۱	۱۷۹/۰	۱۶۵/۰	۱۶۰/۰

ماخذ: سازمان هواپیمایی کشوری

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۲

کشور به ترتیب ۴۴/۰ و ۹۵/۷ میلیون تن بود که در مقایسه با سال قبل به ترتیب ۶/۷ درصد افزایش و ۱/۸ درصد کاهش نشان می‌دهد.

جدول ۷-۸- عملکرد بنادر کشور برحسب

تخلیه و بارگیری کالا (میلیون تن)

درصد تغییر		سال			
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	
-۱/۸	۵/۳	۹۵/۷	۹۷/۴	۹۲/۵	کالاهای غیر نفتی
۶/۷	-۳/۳	۴۴/۰	۴۱/۲	۴۲/۶	کالاهای نفتی
۰/۸	۲/۶	۱۳۹/۷	۱۳۸/۶	۱۳۵/۲	جمع

ماخذ: سازمان بنادر و دریانوردی

۷-۳- شاخص‌های قیمتی در بخش حمل و نقل

۷-۳-۱- شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در

مناطق شهری

براساس گزارش نتایج شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران، شاخص قیمت حمل و نقل در سال ۱۳۹۲ بر پایه سال ۱۳۹۰ نسبت به سال قبل ۳۴/۳ درصد افزایش یافت.

(۱۳۹۰=۱۰۰)

جدول ۷-۹- شاخص بهای مصرف‌کننده بخش حمل و نقل

درصد تغییر		سال			ضریب	
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	اهمیت	
۳۴/۳	۲۹/۵	۱۷۳/۹	۱۲۹/۵	۱۰۰/۰	۹/۸۷	حمل و نقل
۴۲/۱	۴۳/۲	۲۰۳/۴	۱۴۳/۲	۱۰۰/۰	۳/۹۳	وسایل نقلیه شخصی
۲۳/۸	۱۷/۷	۱۴۵/۸	۱۱۷/۷	۱۰۰/۰	۳/۵۵	تعمیرات و سوخت وسایل نقلیه شخصی
۳۴/۴	۲۴/۸	۱۶۷/۷	۱۲۴/۸	۱۰۰/۰	۲/۳۹	هزینه‌های رفت و آمد

۷-۳-۲- شاخص بهای تولیدکننده

شاخص بهای تولیدکننده در بخش حمل و نقل و انبارداری^(۲) در سال ۱۳۹۲ بر پایه سال ۱۳۹۰ در مقایسه با سال قبل ۲۹/۹ درصد افزایش یافت. در میان زیرگروه‌ها و اقلام این گروه، بالا رفتن بهای زیرگروه‌های بلیط مسافرت با اتوبوس

۷-۲-۴- حمل و نقل دریایی

در سال مورد گزارش، ظرفیت اسمی بنادر تجاری کشور به ۱۹۰/۰ میلیون تن (نفتی و غیر نفتی) رسید که در مقایسه با سال قبل ۵/۶ درصد افزایش داشت. در همین سال، ظرفیت ناوگان حمل و نقل دریایی تجاری نیز به حدود ۵/۳ میلیون تن رسید که نسبت به سال قبل ۷/۹ درصد کاهش داشت.

عملیات کانتینری بنادر تجاری کشور با ۱۵/۰ درصد کاهش از ۲۵۹۳/۷ هزار TEU^(۱) در سال ۱۳۹۱ به ۲۲۰۴/۲ هزار TEU در سال ۱۳۹۲ رسید. همچنین، ظرفیت کانتینری بنادر به ۵/۳ میلیون TEU رسید که در مقایسه با سال قبل ۷/۴ درصد رشد داشت.

بررسی آمار عملکرد بنادر کشور برحسب تخلیه و بارگیری کالاهای نفتی و غیر نفتی در سال ۱۳۹۲ نشان می‌دهد میزان تخلیه و بارگیری کالاهای نفتی و غیر نفتی در بنادر

در گروه حمل و نقل، شاخص بهای گروه هزینه‌های رفت و آمد ۳۴/۴ درصد افزایش داشت که بیشتر تحت تاثیر بالا رفتن کرایه تاکسی در داخل شهر به میزان ۳۶/۰ درصد، کرایه مسافرت به خارج از کشور با هواپیما به میزان ۶۱/۰ درصد و کرایه مسافرت داخل کشور با قطار به میزان ۵۴/۸ درصد بود.

۲- سهم بخش حمل و نقل از کل ضریب اهمیت بخش حمل و نقل و انبارداری ۹۶/۹ درصد است.

۱- Twenty-foot Container Equivalent Units (TEU)

فصل ۷ حمل و نقل

به میزان ۳۴/۴ درصد، حمل و نقل جاده‌ای بار به میزان ۲۶/۸ درصد و حمل و نقل هوایی به میزان ۴۲/۲ درصد با سهمی معادل ۸۶/۷ درصد از کل ضریب اهمیت گروه، سهم قابل توجهی در افزایش شاخص بهای گروه حمل و نقل و انبارداری داشتند.

جدول ۷-۱۰- شاخص بهای تولیدکننده بخش حمل و نقل (۱۳۹۰=۱۰۰)

درصد تغییر		سال			ضریب اهمیت	
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰		
۲۹/۹	۲۰/۳	۱۵۶/۳	۱۲۰/۳	۱۰۰/۰	۱۸/۵۳	حمل و نقل و انبارداری
۲۸/۴	۱۹/۸	۱۵۳/۸	۱۱۹/۸	۱۰۰/۰	۱۷/۱۸	حمل و نقل زمینی و حمل و نقل از طریق خط لوله
۴۲/۲	۳۸/۳	۱۹۶/۷	۱۳۸/۳	۱۰۰/۰	۰/۷۸	حمل و نقل هوایی
۵۸/۲	۱۱/۱	۱۷۵/۸	۱۱۱/۱	۱۰۰/۰	۰/۴۲	انبارداری و فعالیت‌های پشتیبانی حمل و نقل
۶۷/۴	۶/۵	۱۷۸/۳	۱۰۶/۵	۱۰۰/۰	۰/۱۴	فعالیت‌های پست و پیک